

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน วิทยาลัยการอาชีพพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

Participation for Development of Life Skills of Students in Phanomsarakham Industrial and Community Education College, Chachoengsao Province

สุจิตรา ตรีรัตนกุล¹ และภัทราวดี มากมี²

Sujitra Treerattananukool¹ and Patrawadee Makmee²

วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา^{1,2}

Corresponding author, E-mail :aungjung_42@hotmail.com¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนวิทยาลัยการอาชีพพนมสารคาม 2) เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนวิทยาลัยการอาชีพพนมสารคามจำแนกตามเพศ และสาขางาน กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในวิทยาลัยการอาชีพพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 372 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน วิทยาลัยการอาชีพพนมสารคามจังหวัดฉะเชิงเทราวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณ (Multivariate Analysis of Variance: MANOVA) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิจัย พบว่า

1. การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนวิทยาลัยการอาชีพพนมสารคาม ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการประเมินผล ด้านการปฏิบัติ ด้านการตัดสินใจและด้านการรับผลประโยชน์ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนวิทยาลัยการอาชีพพนมสารคามจำแนกตามเพศ และสาขางาน พบว่า เพศหญิงมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตมากกว่าเพศชาย และสาขางานเชื่อมโลหะมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตมากกว่าสาขาอื่น

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม ; ทักษะชีวิต ; วิทยาลัยการอาชีพพนมสารคาม

ABSTRACT

The purpose of this research were 1) to study the participation levels of developing life skills for the students at Phanomsarakham Industrial and Community Education College, 2) to compare the participation levels of developing life skills for the students at Phanomsarakham Industrial and Community Education College according to the categorization of genders and fields of study. The sample groups of this research were 372 students studying at Phanomsarakham Industrial and Community Education College, Chachoengsao province by used simple random sampling. The instrument in this research was questionnaires Participation for Development of Life Skills of Students in Phanomsarakham Industrial and Community Education College, Chachoengsao Province. Analysis of descriptive statistics and Multivariate Analysis of Variance (MANOVA) were analysis by computer program.

The results were as follows:

1. The study of participation levels of developing life skills for the students of Phanomsarakham industrial and communication education college, there were four skills at the level high and ranked from maximum to minimum according to the mean average as follows: evaluation skill, implementation skill, decision-making skill, and benefits skill respectively.

2. Comparing the participation levels of developing life skills for the students of Phanomsarakham Industrial and Community Education College, Chachoengsao Province according to the categorization of genders and fields of study, it was found that the people who different genders and fields of study. The research found female were the participation levels of developing life skills over than male and Metal Technology fields were the participation levels of developing life skills over than other fields of study

Keywords : Participation ; Life Skills ; Phanomsarakham Industrial and Community Education College

บทนำ

ในปัจจุบันท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี ทำให้สภาพสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์ทำให้ กระแส วัฒนธรรมและข้อมูลข่าวสารที่ขาดการกรองได้ไหลผ่านเข้ามาโดยผ่านสื่อในรูปแบบต่างๆอย่างอิสระและไร้ขอบเขตทำให้ คนในสังคมเกิดกระแสวัตถุนิยมและบริโภคนิยมซึ่งเต็มไปด้วย อบายมุข สถานะเรียงมีย่อยยู่การระบาดของสารเสพติดเป็น ไปอย่างกว้างขวาง คนในสังคมขาดคุณธรรมจริยธรรมมีความ เห็นแก่ตัวขาดความเอื้ออารีย์[5]ซึ่งปัญหาต่างๆเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของเด็กวัยเรียนท่ามกลางกระแส เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการ ศึกษาต่อของบุตรหลานตลอดจนการเผชิญสิ่งยั่วยู่หรือตัว แบบที่ไม่เหมาะสมต่างๆรอบตัวก่อให้เกิดปัญหาในเด็กและ

เยาวชนเป็นอย่างมากทั้งปัญหาด้านการปรับตัวปัญหาด้าน อารมณ์และจิตใจปัญหาสุขภาพปัญหาความรุนแรงปัญหาเด็กติด เกมปัญหาเสพยาเสพติดปัญหาทางเพศโดยเฉพาะในเด็กและเยาวชน ที่มีทักษะชีวิตต่ำขาดภูมิคุ้มกันทางสังคมที่ดีเมื่อจบการศึกษาขึ้น พื้นฐานไปแล้วอาจเป็นคนที่ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต[10] ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ให้เด็กหรือเยาวชนได้มีพื้นฐานทักษะชีวิต เป็นภูมิคุ้มกันนั้น จะช่วยให้เด็กและเยาวชนสามารถรับมือกับ สถานการณ์ หรือสิ่งเร้าที่เกิดขึ้นในสังคม ช่วยให้อัตตาได้ทัน กับการเปลี่ยนแปลงของสังคมสภาพแวดล้อม และสามารถอยู่ ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข

ทักษะชีวิต (Life Skill) คือ ความสามารถของบุคคลที่จะ คิดตัดสินใจแก้ปัญหาและปรับตัวเพื่อให้มีพฤติกรรมที่เป็นไปใน ทางที่ถูกต้องสามารถจัดการกับความต้องการปัญหาและ สถานการณ์ต่างๆเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสมกับ

สังคมที่เปลี่ยนแปลงไปให้มีสุขภาพดีทั้งด้านร่างกายจิตใจอารมณ์ และสังคม[6] โดยองค์การอนามัยโลกได้ให้ความหมายของ ทักษะชีวิตว่าเป็นความสามารถทางสังคม ความคิด ความอ่าน ความพยายามเพิ่มพูนปฏิสัมพันธ์ของตนเองกับผู้อื่น และสิ่งแวดล้อมต่างๆให้ประสบความสำเร็จ สามารถแก้ไขปัญหาใน สถานการณ์วิกฤตที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาตลอดจน เป็นความสามารถที่จะส่งเสริมสุขภาพของบุคคลและชุมชน[5]ซึ่ง ทักษะชีวิตที่สำคัญตามแนวคิดขององค์การอนามัยโลก [13] แบ่งออกเป็น 1) ทักษะชีวิตด้านทักษะทางปัญญาอย่างมีวิจาย ญาณ ได้แก่ ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการคิดอย่างมี วิจายญาณ ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 2) ทักษะด้านสังคมและอารมณ์ ได้แก่ ทักษะการตระหนักรู้ในตน ทักษะการเข้าใจผู้อื่น ทักษะ การสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล ทักษะการจัดการกับอารมณ์ และทักษะการจัดการความเครียด ดังนั้น ทักษะชีวิตจึงเป็นสิ่งที่ สำคัญที่โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาต่างๆ ควรส่งเสริมให้ เยาวชนหรือวัยรุ่นได้ฝึกฝนเพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการปรับ ตัว หรือแก้ปัญหาต่างๆในชีวิตประจำวัน เพื่อให้สามารถดำเนิน ชีวิตอย่างเหมาะสมกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปให้มีสุขภาพดีทั้ง ด้านร่างกายจิตใจสังคมและอารมณ์

วิทยาลัยการอาชีพพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา มีหน้าที่โดยตรงในการจัดการศึกษาวิชาชีพสอดคล้อง กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษา แห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการ ศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดแรงงาน ซึ่งสอดคล้องกับข่าว “สำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา ร่วมกับกรมกิจการทหารเรือ กองทัพเรือ จัดโครงการ เตรียมความพร้อมอาชีวศึกษา (Pre.Voc.Ed) รุ่นที่ 3 เพื่อเสริม สร้างระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และทักษะชีวิต แก่ นักเรียน/นักศึกษาอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐ และเอกชน จำนวน 850 คน ณ หน่วยนาวิกโยธิน หน่วยต่อสู้อากาศยานและรักษา ผัง และโรงเรียนชุมพลทหารเรือ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ทั้งนี้ รองเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เปิดเผยว่าโครงการ เตรียมความพร้อมอาชีวศึกษา (Pre.Voc.Ed) เป็นโครงการเพื่

ยกระดับคุณภาพการศึกษา และเพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้เรียน อาชีวศึกษา ให้มีพฤติกรรมอันพึงประสงค์ตรงกับความต้องการ ของสถานประกอบการ รวมถึงการป้องกันและแก้ปัญหาการ ทะเลาะวิวาทในกลุ่มนักเรียน/นักศึกษาอาชีวศึกษา ซึ่งเป็น ประเด็นปัญหาที่สังคมให้ความสนใจ โดยการฝึกอบรมปรับ ทศนคติและวิถีปฏิบัติของนักเรียน/นักศึกษาอาชีวศึกษาให้มีค่านิยมต่อการเรียนสายวิชาชีพ ให้มีความภาคภูมิใจ เพราะกำลัง คนด้านอาชีวศึกษาถือเป็นกำลังคนที่มีความสำคัญในการพัฒนา ประเทศ ด้วยการฝึกทักษะชีวิตการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่าง สร้างสรรค์ ปลูกฝังระเบียบวินัย ความสามัคคี เสริมสร้าง ความภาคภูมิใจ แรงบันดาลใจ และยกระดับคุณภาพนักเรียน อาชีวศึกษาให้สังคมยอมรับ ซึ่งจะดำเนินการใน 4 ขั้นตอนคือ 1) การปรับทัศนคติและละลายพฤติกรรม 2) การปลูกฝังระเบียบ วินัยและความรู้รักสามัคคี 3) การฝึกทักษะชีวิตการอยู่ร่วมกัน อย่างสร้างสรรค์และจิตอาสา และ4) การเสริมสร้างคุณค่าและ ความภาคภูมิใจ ” [9] ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน วิทยาลัยการอาชีพ พนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยนำ แนวคิด ทฤษฎีของ Cohen & Uphoff [12] มาประยุกต์ใช้ เพื่อ หาแนวทางเสริมสร้างทักษะชีวิตแก่นักเรียนได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียนวิทยาลัยการอาชีพพนมสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะ ชีวิตของนักเรียนวิทยาลัยการอาชีพพนมสารคามจำแนกตามเพศ และสาขางาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็น แนวทางในการสร้างเครื่องมือให้เหมาะสม กำหนดขอบเขต และโครงสร้างของเนื้อหาของแบบสอบถามที่จะใช้ศึกษาเพื่อให้ ครอบคลุมวัตถุประสงค์
2. ศึกษาเทคนิคการสร้างเครื่องมือในการวิจัย
3. รวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการมี ส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนเพื่อเป็นแนวทางใน

การสร้างเครื่องมือ

4. สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง
5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยเพื่อตรวจแก้ไข
6. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในการทำวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในวิทยาลัยการอาชีพพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 หน่วยตัวอย่างเก็บข้อมูลมาได้จำนวน 372 คน คิดเป็นร้อยละ 93.00

เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนวิทยาลัยการอาชีพพนมสารคามจังหวัดฉะเชิงเทราแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

ใช้ลักษณะข้อคำถามเป็นมาตราส่วนแบบประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับตามวิธีการของ likert จำนวน 36 ข้อและคำนวณหาค่า IOC (index of item-objective congruence) เพื่อคัดเลือกข้อคำถามที่มีความตรงเชิงเนื้อหาโดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ยมากกว่า 0.50 ขึ้นไปและปรับแก้ภาษาของข้อความตาม คำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและนำไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยมี ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.45-0.93 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

การวิเคราะห์ข้อมูล

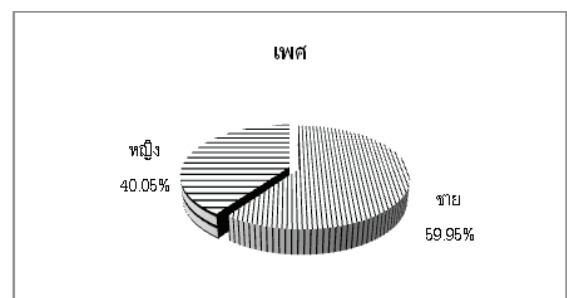
1. การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนวิทยาลัยการอาชีพพนมสารคาม วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนวิทยาลัยการอาชีพพนมสารคามจำแนกตามเพศและสาขางาน วิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณ (Multivariate Analysis of Variance: MANOVA)

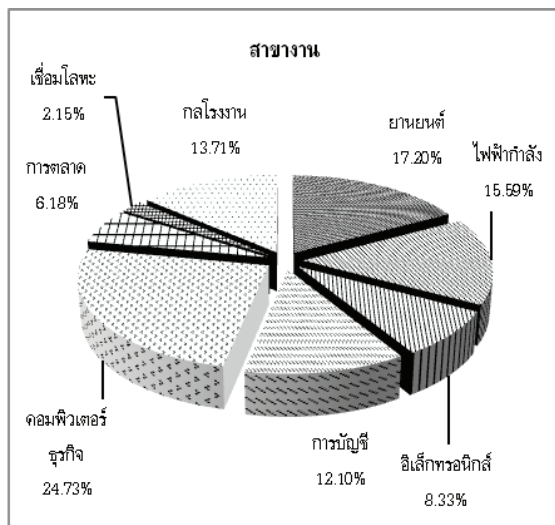
ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 59.95 และเพศหญิง จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 40.05 และสาขางาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาในสาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีจำนวนมากที่สุด 92 คน คิดเป็นร้อยละ 24.73 รองลงมา คือ สาขางานยานยนต์ จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 17.20 สาขางานไฟฟ้ากำลัง จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 15.59 สาขางานกลโรงงาน จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 13.71 สาขางานการบัญชี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 12.10 สาขางานอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 สาขางานการตลาดจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 6.18 และสาขางานเชื่อมโลหะ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.15 ตามลำดับ รายละเอียดดังภาพที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

ภาพที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

ภาพที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาวิชา

2. การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนวิทยาลัยการอาชีพพนมสารคาม ในภาพทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก และในรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการประเมินผลด้านการปฏิบัติ ด้านการตัดสินใจ และด้านการรับผลประโยชน์ตามลำดับรายละเอียดดังตารางที่ 1

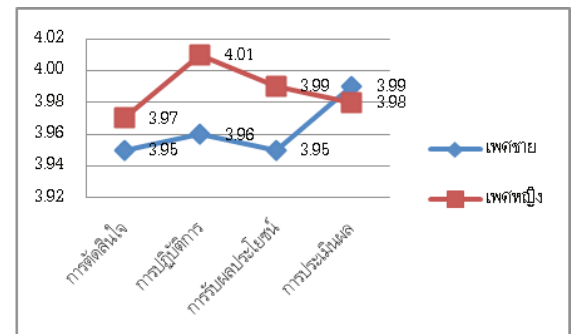
ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขอระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนวิทยาลัยการอาชีพพนมสารคามโดยภาพรวม 4 ด้าน

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิต	$\bar{X}$	SD	ระดับการมีส่วนร่วม
การตัดสินใจ	3.96	0.46	มาก
การปฏิบัติการ	3.98	0.50	มาก
การรับผลประโยชน์	3.96	0.51	มาก
การประเมินผล	3.99	0.60	มาก
รวม	3.95	0.79	มาก

3. การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน วิทยาลัยการอาชีพพนมสารคามจำแนกตามเพศ และสาขาวิชา

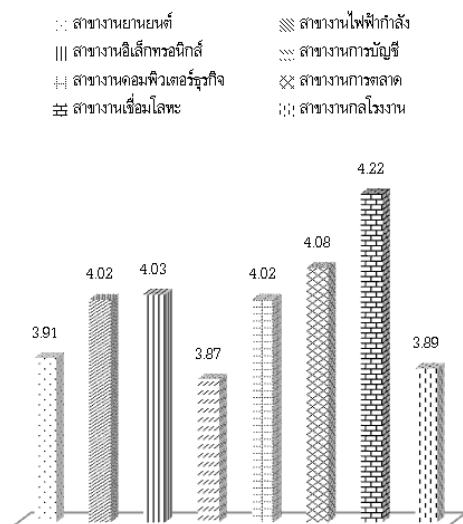
3.1 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 4 ด้าน ระหว่างผู้ที่มีเพศแตกต่างกันและสาขาวิชาต่างกัน

3.1.1 เพศ พบว่า เพศหญิงมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตมากที่สุด และรองลงมา คือ เพศชาย รายละเอียดดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 4 ด้าน ระหว่างผู้ที่มีเพศแตกต่างกัน

3.1.2 สาขาวิชา พบว่า นักเรียนสาขาวิชาเชื่อมโลหะมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตมากที่สุด รองลงมาคือนักเรียนสาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาไฟฟ้ากำลัง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สาขาวิชานยนต์ สาขาวิชากลโรงงาน และสาขาวิชาการบัญชี ตามลำดับ รายละเอียดดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 4 ด้าน ระหว่างผู้ที่มีสาขาวิชาแตกต่างกัน

3.2 การทดสอบการเท่ากันของความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 4 ด้านจำแนกตามเพศ และสาขางานพบว่า ผลการทดสอบความเท่ากันของเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 4 ด้านคือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้วยสถิติ Box's Test of equality of Covariance Matrices พบว่าสถิติทดสอบ Box's เท่ากับ 123.16 ให้ค่าสถิติทดสอบ F เท่ากับ 1.41 ค่า p เท่ากับ .010 แสดงให้เห็นว่าค่าความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนไม่แตกต่างกันเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นจึงสามารถทดสอบสมมติฐานด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณได้รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบการเท่ากันของความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน 4 ด้าน จำแนกตามเพศ และสาขางาน

Box's Test of Equality of Covariance	Value
Box's M	123.16
F	1.41
df1	80.00
df2	8971.82
Sig.	.010

3.3 การทดสอบความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 4 ด้านจำแนกตามเพศ และสาขางานพบว่า ผลการทดสอบความแปรปรวนหรือการกระจายของข้อมูลของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 4 ด้าน จำแนกตามเพศ และสาขางาน ด้วยสถิติ Levene's Test

of Equality of Error Variances พบว่า ความแปรปรวนของคะแนนการตัดสินใจ มีค่า p เท่ากับ .19 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) แสดงว่า ความแปรปรวนไม่แตกต่างกันระหว่างกลุ่ม ความแปรปรวนของคะแนนการปฏิบัติ มีค่า p เท่ากับ .29 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) แสดงว่า ความแปรปรวนไม่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มความแปรปรวนไม่แตกต่างกันระหว่างกลุ่ม ความแปรปรวนของคะแนนการรับผลประโยชน์ มีค่า p เท่ากับ .09 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) แสดงว่า ความแปรปรวนไม่แตกต่างกันระหว่างกลุ่ม และความแปรปรวนไม่แตกต่างกันระหว่างกลุ่ม ความแปรปรวนของคะแนนการประเมินผล มีค่า p เท่ากับ .16 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) แสดงว่า ความแปรปรวนไม่แตกต่างกันระหว่างกลุ่ม รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การทดสอบความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 4 ด้านจำแนกตามเพศ และสาขางาน

ตัวแปรตาม	F	df1	df2	p
การตัดสินใจ	1.32	14	357	.19
การปฏิบัติ	1.18	14	357	.29
การรับผลประโยชน์	1.55	14	357	.09
การประเมินผล	1.39	14	357	.16

3.4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิต 4 ด้าน ของผู้ที่มีเพศและสาขางานแตกต่างกัน พบว่า เวกเตอร์ค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิต 4 ด้าน ของผู้ที่มีเพศและสาขางานแตกต่างกัน ไม่แตกต่างกันโดยค่า Wilks' Lambda (เพศ*สาขางาน) เท่ากับ .94 ค่าคงที่อิสระเท่ากับ 24.00 และค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ .60 แสดงว่า นักเรียน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิต 4 ด้านจำแนกเพศ และสาขางาน ไม่แตกต่างกันรายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิต 4 ด้านของผู้ที่มีเพศและสาขางานแตกต่างกัน

Multivariate Tests						
Statistic Test	Vale	F	Hypothesis df	Error df	Sig.	Partial Eta Squared
Wilks' lambda (เพศ*สาขางาน)	.94	.90	24.00	1236.00	.60	.02

3.5 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนวิทยาลัยการอาชีพพนมสารคามจำแนกตามเพศ และสาขางาน

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนวิทยาลัยการอาชีพพนมสารคามจำแนกตามเพศ และสาขางาน

Source	Dependent Variable	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	p-value	
Corrected Model	การตัดสินใจ	3.914(a)	14	.280	1.329	.188	
	การปฏิบัติ	7.317(b)	14	.523	2.196	.008	
	การรับผลประโยชน์	5.662(c)	14	.404	1.588	.080	
	การประเมินผล	6.726(d)	14	.480	1.351	.175	
Intercept	การตัดสินใจ	679.820	1	679.820	3230.978	.000	
	การปฏิบัติ	709.948	1	709.948	2983.310	.000	
	การรับผลประโยชน์	680.834	1	680.834	2673.763	.000	
	การประเมินผล	691.509	1	691.509	1945.362	.000	
เพศ	การตัดสินใจ	1.180	1	1.180	5.609	.018	(เพศหญิง >เพศชาย)
	การปฏิบัติ	1.201	1	1.201	5.045	.025	
	การรับผลประโยชน์	.637	1	.637	2.501	.115	
	การประเมินผล	1.640	1	1.640	4.613	.032	

Source	Dependent Variable	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	p-value	
สาขางาน	การตัดสินใจ	1.742	7	.249	1.183	.312	(สาขางานเชื่อม
	การปฏิบัติ	3.421	7	.489	2.054	.048	โลหะ >สาขา
	การรับผลประโยชน์	1.465	7	.209	.822	.570	งานการตลาด >
							สาขางานไฟฟ้า
							กำลัง >สาขางาน
							คอมพิวเตอร์
							ธุรกิจ
	การประเมินผล	3.222	7	.460	1.295	.252	> สาขางานยาน
							ยนต์ >สาขางาน
							กลโรงงาน
							>สาขางานการ
							บัญชี)
เพศ*สาขางาน	การตัดสินใจ	2.169	6	.361	1.718	.116	
	การปฏิบัติ	2.727	6	.454	1.910	.078	
	การรับผลประโยชน์	2.899	6	.483	1.897	.080	
	การประเมินผล	4.294	6	.716	2.013	.063	
Error	การตัดสินใจ	75.115	357	.210			
	การปฏิบัติ	84.956	357	.238			
	การรับผลประโยชน์	90.905	357	.255			
	การประเมินผล	126.901	357	.355			
Total	การตัดสินใจ	5908.467	372				
	การปฏิบัติ	5979.650	372				
	การรับผลประโยชน์	5942.755	372				
	การประเมินผล	6047.688	372				
Corrected Total	การตัดสินใจ	79.029	371				
	การปฏิบัติ	92.274	371				
	การรับผลประโยชน์	96.566	371				
	การประเมินผล	133.627	371				

R Squared = .050 (Adjusted R Squared = .012)^a
R Squared = .079 (Adjusted R Squared = .043)^b
R Squared = .059 (Adjusted R Squared = .022)^b
R Squared = .050 (Adjusted R Squared = .013)^c
^a ^b ^c ^d

จากตารางที่ 3.5 เมื่อวิเคราะห์ต่อการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุนาม (MANOVA) ซึ่งเป็นการทดสอบอิทธิพลของเพศและสาขาวิชาของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตทั้ง 4 ด้าน โดยพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจ การปฏิบัติ และการประเมินผลมีความแตกต่างระหว่างเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยที่เพศหญิงสูงกว่าเพศชาย ส่วนสาขาวิชาพบว่าด้านการปฏิบัติมีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มสาขาวิชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยที่สาขางานเชื่อมโลหะ สูงกว่าสาขางานการตลาด สูงกว่าสาขางานไฟฟ้ากำลัง สูงกว่าสาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สูงกว่าสาขางานยานยนต์ สูงกว่าสาขางานกลโรงงาน สูงกว่าสาขางานการบัญชีตามลำดับ

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญนำมาสรุปและอภิปรายผลดังนี้

ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิต และผลเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนวิทยาลัยการอาชีพพนมสารคามจำแนกตามเพศ และสาขางาน ของนักเรียน วิทยาลัยการอาชีพพนมสารคามสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนวิทยาลัยการอาชีพพนมสารคาม

1.1 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนด้านการตัดสินใจผลการวิจัยพบว่ามีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก เนื่องจากทางสถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่ตนเองสนใจหรือการเลือกเรียนในวิชาที่ตนเองถนัด หรือแม้แต่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเสนอความคิดเห็นที่แปลกใหม่ในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Kattawongkorn, Ramanaphat. [8] ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาผล การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางจาก (โกมลประเสริฐอุทิศ) สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ที่พบว่า นักเรียนมีความสามารถใช้ทักษะชีวิต ด้านการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ อยู่ในระดับดี ที่เป็นนี้อาจเนื่องมาจากยุทธศาสตร์การพัฒนาการตัด การเรียนรู้ให้

มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนที่มีเป้าหมายให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาจึงได้จัดโครงการและกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

1.2 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนด้านการปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่ามีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก) เนื่องจาก การสนับสนุนของทางวิทยาลัยฯและครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้และทักษะการปฏิบัติที่เน้นผู้เรียน เช่น การนำเสนอมนต์และร้องเพลงหน้าเสาธง การประกวดแข่งขันทักษะวิชาการ กิจกรรมกีฬาสี เป็นต้น เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมหรืองานต่างๆตามที่ได้วางแผนไว้ สอดคล้องกับบทความวิจัยของ Moontatong, Napatchawin [6] ที่ศึกษาเรื่องทักษะชีวิตกับการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนกล่าวว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะชีวิตที่มีประสิทธิภาพจะต้องทำให้เกิดการเรียนรู้ขั้นสูงสุดซึ่งสามารถทำได้โดยอาศัยหลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการฝึกทักษะและการสร้างเจตคติจากประสบการณ์เดิมของเด็กและเยาวชนโดยเด็กและเยาวชนต้องเป็นผู้ปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะและการพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลง ที่นำไปสู่การเรียนรู้ใหม่ ๆ

1.3 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนด้านการรับผลประโยชน์ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก เนื่องนักเรียนของวิทยาลัยฯได้ตระหนักถึงประโยชน์ที่พวกเขาจะได้รับจากการวางแผนหรือทำกิจกรรมที่ทางวิทยาลัยให้การส่งเสริมและสนับสนุน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Sirimedho (Thitipassitthikron), PhramahaPrakasit. [7] ที่ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่อำเภอสามพรานจังหวัดนครปฐมพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 แสดงให้เห็นว่าในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่หมู่บ้านประชาชนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมากเหมาะสมทีเดียว

1.4 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนด้านการประเมินผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการประเมินผล อยู่ในระดับมาก เนื่องจากการเรียนการสอนหลังจากจบกิจกรรมหรือโครงการต่างๆครูผู้สอนจะให้นักเรียนได้ทำการประเมินผลการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการที่ตนเองได้กระทำเพื่อหาข้อบกพร่องจากการดำเนินกิจกรรมมาทำการแก้ไขต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของSirimedho (Thitipaisitthikron), PhramahaPrakasit. [7] ที่ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่อำเภอสามพรานจังหวัดนครปฐมพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 แสดงให้เห็นว่าในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ประชาชนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับมากเหมาะสมที่สุด

2. ผลเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนวิทยาลัยการอาชีพพนมสารคามจำแนกตามเพศและสาขางาน

2.1 เพศ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจ การปฏิบัติ และการประเมินผลมีความแตกต่างระหว่างเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเพศชายเท่ากับ 3.99 และ 3.96 ตามลำดับที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจากนักเรียนหญิงเป็นเพศที่มีความละเอียดอ่อน รอบคอบและอดทน มีความคิดสร้างสรรค์สามารถเลือกตัดสินใจปฏิบัติและดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้ รวมถึงมีการสร้างสัมพันธ์กับบุคคลอื่นเพื่อร่วมดำเนินกิจกรรมต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Tianroek, Chanatda; Traiwichitkhun, Duangkamol and Siriparp, Thomrat. [4] ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาโมเดลวัดทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในศตวรรษที่ 21 พบว่า เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเพศชายในเรื่องการสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการบริหารจัดการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนหญิงที่ทัศนคติเชิงบวกทำให้การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หรือผู้ที่ต้องการเจรจาติดต่อสามารถเจรจาได้อย่างราบรื่น

2.2 สาขางานผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตด้านการปฏิบัติมีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มสาขาวิชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสาขางานเชื่อมโลหะ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสาขางานการตลาด สูงกว่าสาขางานไฟฟ้า กำลัง สูงกว่าสาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สูงกว่าสาขางานยานยนต์สูงกว่าสาขางานกลโรงงาน สูงกว่าสาขางานการบัญชี มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.22, 4.08, 4.02, 4.02, 3.91, 3.89, 3.87ตามลำดับที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจากจำนวนนักเรียนที่ศึกษาในสาขางานเชื่อมโลหะที่มีน้อย ทำให้ครูผู้สอนมีเวลาให้นักเรียนแต่ละคนมากขึ้น สามารถดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง และช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆของการเรียน นอกจากนั้นจำนวนนักเรียนที่มีน้อยทำให้นักเรียนมีความรักใคร่ สามัคคี ช่วยเหลือและส่งเสริมการทำกิจกรรมร่วมกันในหมู่เพื่อน สอดคล้องกับบทความของ Ministry of Education. [2] ในหัวข้อขนาดของชั้นเรียน : ยิ่งเล็กยิ่งดี? ที่กล่าวว่า ชั้นเรียนที่มีเด็กจำนวนน้อย ย่อมดีกว่าชั้นเรียนที่มีเด็กจำนวนมากเนื่องจากครูสามารถจะทุ่มเทเวลาให้แก่เด็กได้อย่างเต็มที่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pongjanta, Anursara. [11] ที่ได้ศึกษาเรื่อง การเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาเคมีทั่วไปโดยการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักศึกษาสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์พบว่า วิธีการกระบวนการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนนั้นจะทำให้ผู้เรียนได้มีกระบวนการคิดการฝึกทำด้วยตนเองโดยมีเพื่อนเป็นผู้คอยช่วยเหลือและให้คำปรึกษาในการเรียนหรือในเนื้อหาวิชาที่เรียนได้ดีกว่าอาจารย์ผู้สอน ซึ่งเป็นการทำให้นักศึกษาได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีความกล้าคิดและเพิ่มความสัมพันธ์อันดีต่อเพื่อนที่เป็นผู้คอยช่วยเหลือและรับรู้ปัญหาทางการเรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนวิทยาลัยการอาชีพพนมสารคาม

1.2 มีแนวทางในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะ

ชีวิตของนักเรียนในสังกัดอื่นๆ

2.2 ควรมีการศึกษากิจกรรมที่สามารถเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

2.3 ควรมีเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาทุกภูมิภาคทั่วประเทศไทย

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร. ภัทรวดี มากมี อาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยให้คำแนะนำ และชี้แนะแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในวิจัย ด้วยความเอาใจใส่อย่างดีโดยเสมอมาในการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์ ดร.ปริญญา เรืองทิพย์ นายอนุศิษฐ์ คณะธรรม และ นายวิทยา สายเนตร ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย และขอขอบคุณคณะครูและบุคลากรวิทยาลัยการอาชีพพนมสารคามทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือเก็บรวบรวมแบบสอบถามงานวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- [1] Noosawee, Kamolrat.(2010). **Participation and Their Need For Health Promotion Activities of the Undergraduate Student at Silpakorn University, Sanamchandra Palace.** Master of Science Independent Study, Silpakorn University, Nakorn Pathom.
- [2] Ministry of Education. (2009). **Classroom: The Smaller is Better?.**[Online].14 April2007, fromhttp://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=8393&Key=newsresearch
- [3] Punya-apiwong, Kunsinee and Sungrugsa, Narin. (2015). "Life Skills for self-Determining Based on Sufficiency Economic Philosophy of Bachelor's Degree Student in Silpakorn University." **Veridian E-Journal, Silpakorn University.** 8(1) : 138-152.

- [4] Tianroek, Chanatda; Traiwichitkhun, Duangkamol and Siriparp,Thomrat. (2015). **Development of Measurment Model of life and Career Skills of Upper Secondary School Students in 21st Century** ojed. 10 (4) : 224-237
- [5]Suwannapak, Tussaporn. (2007). **Organizing the Participatory Learning Activities for Enchancing Grade Two Student' Life Skill.** Master of Education (Educational Research and Evaluation), Kasetsart University, Bangkok.
- [6]Moontatong, Napatchawin. (2012). Life Skills and Education for Children and Youth Development. **Journal of Education Rajabhat Maha Sarakham University** Vol. 9 No. 1 (16) January - June 2012
- [7]Sirimedho(Thitipasitthikron), PhramahaPrakasit. (2013). **Participation of People in Community Development of Sufficiency Economy Village of Ban Klong Mai Community, Sampran District, Nakhonpathom Province.** Master of Arts (Social Development), Mahachulalongkornrajavittayalaya University, Bangkok.
- [8]Kattawongkorn, Ramanaphat.(2014). **Study of life skills development for student in prathom 6 of Bangjak (Komolprasertuthit) school, Phasichareon District, Bangkok.** Master of Education Administration Thesis; Srinakharinwirot University,
- [9] Office of the Vocational Education Commission. (2016).**Vocational Preparation Program, Version 3 ; Create Moral Discipline and Life Skills for Vocational Students.** [Online].3 October2016, From http://www.vec.go.th/portals/0/tabid/103/ArticleId/5817/5817.aspx

- [10] Office of Academic and Educational Standards, Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education. The Development of Life Skills Brooke Integrated Teaching ; 8 Group Learning, Core Curriculum Basic Education 2008. Bangkok : The Agricultural Co-operative Federation of Thailand LTD.
- [11] Pongjanta, Anursara. (2014). **The Development of Learning Achievement on General Chemistry by Using Peer Assisted Learning for Health Science Students.** Office of Health Sciences, Chiang Rai Rajabhat University ; February.
- [12] Cohen, J.M., & Uphoff, N.T. (1981). **Rural Development Participation: Concept and Measure for Project Design Implementation and Evaluation: Rural Development Committee Center for international Studies.** New York: Cornell University Press.
- [13] World Health Organization, D.o.M.H. (1994). **Life skill seducation for childre nandschools. Pt. 1, Introduction to life skills for psychosocial competence. Pt.2, Guidelines to facilitate the developmentand implementation of life skill's programmer.** Geneva : World Health Organization. Retrieved November 13, 2016 from <http://www.who.int/iris/handle/10665/163552>